

Voorzieningenrechter rechtbank Den Haag

Zitting van 21 januari 2014, 11.00 uur

Nr. C/09/456462, KG ZA 13-1425

De Staat der Nederlanden/Julio Alberto Poch

Pleitnota mr. W. Heemskerk

- 1 Eiser is op 6 mei 2010 door Spanje uitgeleverd aan Argentinië. In Argentinië wordt hij vervolgd voor feiten die tijdens de militaire dictatuur in Argentinië zouden hebben plaatsgevonden. Deze vervolging vindt plaats in het kader van het ESMA-onderzoek.
- 2 Op 28 december 2010 is de voorlopige hechtenis van eiser in Argentinië geschorst, maar sinds 9 juni 2011 verblijft eiser aldaar opnieuw in voorarrest.
- 3 Dit kort geding heeft uitsluitend en alleen de kosten van de rechtsbijstand van eiser *vanuit Nederland* – door mr. G.G.J. Knoops en zijn kantoor – tot inzet. In dat verband zijn in de kort geding dagvaarding (onder 98) drie punten genoemd waarop de inspanningen van mr. Knoops c.s. zich hebben gericht:
  - i) het pogen een monitoringssysteem van de zijde van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in te doen stellen;
  - ii) het laten horen van getuigen in Nederland die ontlastende verklaringen hebben afgelegd;
  - iii) het bevorderen dat brigadier-generaal S.A. Netto een analyse van logboeken heeft gemaakt, die in het Argentijnse strafproces is ingebracht.
- 4 Bij deze activiteiten kunnen aanstonds enkele korte kanttekeningen worden geplaatst:
  - i) het ministerie van Buitenlandse Zaken verleent aan eiser – net als aan iedere andere in het buitenland verblijvende gedetineerde met (ook) de Nederlandse nationaliteit, die daar prijs op stelt – consulaire bijstand en monitort zijn rechtsgang (al), in welk kader de Nederlandse ambassade in Argentinië ook een verzoek tot schorsing van de voorlopige hechtenis van eiser heeft ondersteund (zie ook de brieven van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 4 en 16 april 2013, producties 14 en 39 van eiser);

- ii) begin 2011 zijn in het kader van het Argentijnse strafproces in Nederland ten overstaan van de (Nederlandse) rechter-commissaris krachtens Argentijns rechtshulpverzoek tal van getuigen verhoord. Voor de bijstand die mr. Knoops in dat verband aan eiser heeft gegeven is een toevoeging verleend;
- iii) de analyse van brigadier-generaal Netto (van anderhalve bladzijde, met een bijlage van nog eens anderhalve bladzijde) had ook zonder rechtsbijstand tot stand kunnen komen.

Met deze kanttekeningen wil gezegd zijn dat de noodzaak tot rechtsbijstand vanuit Nederland in dit kort geding niet zonder meer uitgangspunt is.

- 5 Eiser is van opvatting dat de Staat zijn Nederlandse kosten van rechtsbijstand moet voldoen, zonder dat de omvang van die kosten wordt geconcretiseerd, en legt daar drie stellingen aan ten grondslag:
- op grond van de Wet op de rechtsbijstand zou een toevoeging moeten worden verleend;
  - de Staat zou onrechtmatig hebben gehandeld en daarom de kosten van eisers Nederlandse rechtsbijstand moeten dragen;
  - art. 6 EVRM zou tot vergoeding van deze kosten door de Staat nopen.
- 6 Eiser heeft inmiddels zes toevoegingen aangevraagd, waarvan er twee zijn verleend (waaronder voor de zojuist genoemde getuigenverhoren in Nederland). In vier gevallen is de toevoeging niet verleend, omdat geen sprake was van in de Nederlandse rechtssfeer liggende rechtsbelangen en/of omdat het verzamelinkomen en vermogen van eiser de grenzen van gefinancierde rechtsbijstand overschreed. Het staat eiser vrij het met die beslissingen niet eens te zijn, maar hij heeft daartegen ofwel geen bezwaar gemaakt ofwel na bezwaar geen beroep bij de bestuursrechter ingesteld. Dat betekent dat in dit kort geding van de formele rechtskracht van alle beslissingen van de Raad voor Rechtsbijstand dient te worden uitgegaan en dat eiser in zijn vorderingen niet-ontvankelijk moet worden verklaard.
- 7 Dat geldt ook voor de "omweg" waarlangs eiser vergoeding van zijn Nederlandse kosten van rechtsbijstand door de Staat wil bewerkstelligen: wij kennen een gesloten stelsel van rechtsmiddelen, dat meebrengt dat de juistheid van de beslissingen van de Raad voor Rechtsbijstand niet langs de weg van een vordering uit onrechtmatige daad tegen de Staat tot onderwerp van een geding voor de burgerlijke rechter kan worden gemaakt.
- 8 Maar ook overigens treffen de verwijten aan het adres van de Staat geen doel. De Staat heeft in 2009 niet onrechtmatig gehandeld door afwijzing van de toen in kort geding geformuleerde vorderingen te bepleiten, welk verweer indertijd door de

voorzieningenrechter is gevolgd, van welk vonnis eiser geen hoger beroep heeft ingesteld.

9 Ook anderszins heeft de Staat niet onrechtmatig gehandeld. In reactie op het gestelde in de dagvaarding onder 19 kunnen daar nog de volgende opmerkingen over worden gemaakt:

1. bewijsmateriaal uit het Nederlandse onderzoek is krachtens rechtshulpverzoek aan de Argentijnse autoriteiten verstrekt;
2. doorzoeking in de woning van eiser op 22 september 2009 heeft niet in het kader van het Argentijnse onderzoek, maar in het kader van het Nederlandse onderzoek plaatsgevonden, met wettelijke grondslag;
3. Argentinië heeft eiser vanaf 3 maart 2009 internationaal doen signaleren. De Argentijnse autoriteiten hebben meerdere malen via Interpol verzocht om een vertrek van eiser naar het buitenland aan Argentinië en aan het land van bestemming te melden. Een dergelijk verzoek betreft een rechtshulpverzoek waaraan Nederland op grond van art. 552k Sv jo. 552i Sv jo. art. 9 van het Verdrag tegen Foltering in zo ruim mogelijke mate moet voldoen. Alleen als een dwingende weigeringsgrond als bedoeld in art. 552l Sv dat verbiedt, kan het verzoek niet worden ingewilligd. Het Anti-Folteringsverdrag verplicht partijen in art. 9 elkaar "de grootst mogelijke mate van rechtshulp" te verlenen. Dat sprake zou zijn van een dwingende weigeringsgrond was en is niet gebleken. De Staat heeft ter uitvoering van deze verplichting daarom inlichtingen over vluchtgegevens aan Argentinië en Spanje verstrekt. Daarin is geen onrechtmatig handelen jegens eiser gelegen.

10 Voor het overige laat eiser na om aan te geven wat het causale verband is tussen de door hem gestelde onrechtmatige gedragingen van de Staat en de door hem gestelde schade, welke laatste zou bestaan uit rechtsbijstand in het Argentijnse strafproces vanuit Nederland. Art. 6:98 BW bepaalt:

"Voor vergoeding komt slechts in aanmerking schade die in zodanig verband staat met de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid van de schuldenaar berust, dat zij hem, mede gezien de aard van de aansprakelijkheid en van de schade, als een gevolg van deze gebeurtenis kan worden toegerekend."

Eiser geeft echter bij geen van zijn verwijten aan wat het *conditio sine qua non*-verband tussen de door hem gestelde onrechtmatigheden en deze schade – nogmaals: bestaande in Nederlandse rechtsbijstand – zou (kunnen) zijn, laat staan dat hij aannemelijk maakt waarom die schade aan de Staat dient te worden toegerekend.

11 Tot slot verdient opmerking dat aan de vordering tot schadevergoeding die eiser via de omweg van de onrechtmatige daad voorlegt, geen geldbedrag is verbonden. Een dergelijke vordering leent zich niet voor toewijzing. Ook als eiser echter zijn vordering

zou hebben gesubstantieerd en daar een bepaald geldbedrag aan zou hebben verbonden, dan zou deze – nog afgezien van de niet-ontvankelijkheid van eiser en nog afgezien van het ontbreken van causaal verband – (ook) niet kunnen worden toegewezen. De vordering is immers niet voldoende aannemelijk, er is geen onmiddellijke noodzaak voor rechtsbijstand aan eiser vanuit Nederland aangetoond en het restitutierisico is erg groot.

Conclusie

Eiser dient in zijn vorderingen niet-ontvankelijk te worden verklaard, althans moeten die vorderingen worden afgewezen.

---

behandeld door	mr. W. Heemskerk
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	(070) 515 39 14
fax	(070) 515 31 82
e-mail	w.heemskerk@pelsrijcken.nl
zaaknr	10041677